

CENTRUM VOOR FARMACEUTISCHE INFORMATIE A.P.B.

Uitgave van 17 januari 2012

BEWARING EN AFLEVERING VAN GENEESMIDDELEN

1. GIFTSTOFFEN EN VERDOVENDE MIDDELEN

De bepalingen voor bewaring en aflevering van geneesmiddelen zijn in tabel 1 beschreven, alsook hun tekens in het Tarief der farmaceutische specialiteiten van APB.

De stoffen waarvan sprake vallen onder de bepalingen van één van de volgende K.B.:

- **Besluit van de Regent van 6 februari 1946:** giftstoffen die in de lijsten (I tot IV) vermeld zijn, alsook hun isomeren, hun zouten, esters en zouten van deze esters, en de basen en andere zouten van stoffen die reeds onder de vorm van zouten ingeschreven zijn.
- **Koninklijk Besluit van 31 december 1930:** slaap- en verdovende middelen alsook hun isomeren (behoudens uitdrukkelijke uitzondering), hun ethers en esters (tenzij zij in art. 1bis vermeld zijn) en hun zouten, met inbegrip van de zouten van deze isomeren, ethers en esters (teken S in tabel 2).
- **Koninklijk Besluit van 22 januari 1998:** sommige psychotrope stoffen en hun zouten. Er is een groep van stoffen die gelijkgesteld worden met verdovende middelen (teken S in tabel 2) en een groep waarvoor bijzondere regels gelden (hoofdstuk 2).

De internationale of officiële benamingen van deze bestanddelen worden in tabel 2 opgenomen. Bij elk van hen zijn de lijst en de maximale dosissen of grensdosis vermeld.

TABEL 1: AFLEVERINGSVOORWAARDEN, ETIKETTERING EN BEWARING VAN GIFTSTOFFEN

Zelfstandigheid	Hoeveelheid	Voorschrift ^a	Etiketten ^b	Bewaring ^c	Teken ^d
LIJST I					
a) Als dusdanig	Elke hoeveelheid	-	nr.1	-	-
b) In mengsel	Elke hoeveelheid	-	-	-	-
LIJST II					
Inwendig gebruik					
Als dusdanig en in	1) <MDD	-	-	-	O
Mengsel	2) >MDD maar <Mas.D	-	nr.2	-	V ^k
	3) >Mas.D	+ /SA	nr.1	-	M ^l
Uitwendig gebruik^e					
a) Als dusdanig	1) <Mas.D	-	-	-	X
	2) >Mas.D	+ /SA	nr.1	-	Z
b) In mengsel	1) <Mas.D	-	-	-	X
	2) >Mas.D	-	nr.1	-	Y

TABEL 1: AFLEVERINGSVOORWAARDEN, ETIKETTERING EN BEWARING VAN GIFTSTOFFEN

Zelfstandigheid	Hoeveelheid	Voorschrift ^a	Etiketten ^b	Bewaring ^c	Teken ^a	
LIJST III						
Inwendig gebruik						
Als dusdanig en in mengsel	1) <MDD	-	-	-	O	
	2) >MDD maar <Mas.D	-	nr.2	-	V ^k	
	3) >Mas.D	+ /SA	nr.1	+	MP ^l	
Uitwendig gebruik^b						
a) Als dusdanig	1) <Mas.D	-	-	-	X	
	2) >Mas.D	+ /SA	nr.1	+	ZP	
b) In mengsel	1) <Mas.D	-	-	-	X	
	2) >Mas.D	-	nr.1	-	Y	
LIJST IV						
Inwendig gebruik						
a) Als dusdanig	Elke hoeveelheid	+	nr.1	+	MR	
b) In mengsel	1) <MED	-	-	-	O	
	2) >MED	+	nr.1	+	MR	
	3) Elke hoeveelheid van een stof zonder MD	+	nr.1	+	MR	
	4) >15% papavervrucht	+	nr.1	+	MR	
	5) Elke hoeveelheid -Ethylacetfenarsine -Insuline ^e -Neoarsfenamine -Sulfarsfenamine	+	nr.1	+	MR	
	6) Levonorgestrel voor noodcontraceptie	-	nr.1	+	OP	
	7) Orale contraceptiva	+	nr.1	+	MT ^m	
Uitwendig gebruik^b						
a) Als dusdanig	Elke hoeveelheid	+	nr.1	+	YR	
b) In mengsel	1) <MDD of grensdosis	-	-	-	X	
	2) >MDD of grensdosis	+	nr.1	+	YR	
	3) >2% mosterdolie	+	nr.1	+	YR	
	4) Elke hoeveelheid - Lokaal anestheticum of corticosteroïde voor oftalmologisch gebruik - Hypofysaire hormonen (behalve collutoria) - Geslachtshormonen of nitroglycerine in dermatologische bereidingen die een systemische vrijstelling toelaten. - Oestrogene hormonen bestemd voor vaginaal gebruik - Meer dan 2% minoxidil - Lokale anestetica, antibiotica van de groep van de tetracyclines, aminosiden, colistine of chlooramfenicol, pyrazolderivaten, natuurlijke of synthetische corticosteroïden voor het oor - Antibiotica, hormonen of antihormonen voor diergeneeskundig gebruik	+	nr.1	+	YR	
	5) Elke hoeveelheid van een stof zonder MD	-	-	-	X	
	VERDOVENDE MIDDELEN^f					
	PSYCHOTROPEN^g					
		Elke hoeveelheid ^{n!}	+ ^l	nr.1	+	S

AFKORTINGEN:

MD	Maximale Dosis
MED	Maximale Eenheidsdosis
MDD	Maximale Dagelijkse Dosis
Mas.D	Massieve Dosis: elke reële gevaarlijke hoeveelheid en, in elk geval, 3 maal de MDD.
SA	Schriftelijke, gedateerde en ondertekende aanvraag voor giftstoffen van een "te goeden naam en faam bekend persoon", met vermelding van het voorziene gebruik.

OPMERKINGEN:

- a* Door een geneesheer, veearts of licentiaat in de tandheelkunde, gedateerd en ondertekend voorschrift.
- b* Etiket nr 1: doodshoofd
Etiket nr 2: "De aangegeven hoeveelheid niet overschrijden"
Deze etiketten zijn niet verplicht voor industrieel bereide geneesmiddelen die het wettelijk regime voor aflevering vermelden. Etiket nr 1 is wel verplicht voor stoffen als dusdanig of vermengd die voor dieren bestemd zijn en die voorkomen in de bijlagen I en III van de verordening (EEG) nr 2377/90 van de Raad van 26 juni 1990 houdende een communautaire procedure tot vaststelling van maximumwaarden voor residuen van geneesmiddelen voor diergeneeskundig gebruik in levensmiddelen van dierlijke oorsprong.
- c* +: Bewaring in de giftkast.
- d* Teken van het Tarief der farmaceutische specialiteiten van de APB.
- e* In geval van coma diabeticum mag de apotheker insuline als dringend geneesmiddel afleveren.
- f* Stoffen die vallen onder de toepassing van het K.B. van 31 december 1930 (art. 1).
De volgende stoffen, alsook hun isomeren, zouten en zouten van isomeren, worden onder de bepalingen betreffende de verdovende middelen onderworpen tot en met de aankoop van de apotheker (K.B. van 31 december 1930, art. 1bis):
- ACETYLDIHYDROCODEINE
 - CODEINE
 - DIHYDROCODEINE
 - ETHYLMORFINE
 - FOLCODINE
 - NICOCODINE
 - NICODICODINE
 - NORCODEINE
 - PROPIRAM
- Vanaf hun aankomst in de officina, worden deze stoffen niet meer beschouwd als verdovende middelen.
- g* Stoffen die vallen onder de toepassing van het K.B. van 22 januari 1998 (art. 2).
- h* In geval van nood, mag de apotheker ten hoogste 2,5 g van opiumtinctuur, laudanum van Sydenham of Doverpoeder afleveren, uitgezonderd voor kinderen beneden de 3 jaar.
- i* Het in natura voorschrijven van morfine, cocaïne, diacetylmorfine en de zouten ervan is verboden.
- j* Het voorschrift moet oorspronkelijk zijn en duidelijk naam en adres van de ondertekenaar vermelden; het aantal voorgeschreven eenheden moet voluit geschreven worden.
- k* Niet toepasbaar voor associaties in humaan oraal gebruik van één of meer analgetica met enige hoeveelheid codeïne. In die gevallen is een medisch voorschrift verplicht.
- l* De schriftelijke aanvraag is niet toegelaten bij de aflevering van geneesmiddelen voor humaan oraal gebruik die een associatie van analgetica bevatten of een associatie van één of meer analgetica met eender welke hoeveelheid codeïne.
- m* Wanneer de apotheker een voorschrift ontvangt voor een contraceptief geneesmiddel voor humaan oraal gebruik op basis van oestroprogestatieve associaties of op basis van enkel progesteron, mag hij bijkomende verpakkingen uitgesteld afleveren, behoudens uitdrukkelijk verbod van de voorschrijver. Deze uitgestelde aflevering kan slechts voor een maximum van twaalf toedieningscycli, berekend met inbegrip van het oorspronkelijk voorschrift. Deze aflevering wordt ingeschreven in het register van de voorschriften.
- P* Uitwendig gebruik: volgens de definitie van *Rondzendbrief nr. 423 van het FAGG in verband met de etikettering van geneesmiddelen voor menselijk gebruik* is uitwendig gebruik van toepassing op geneesmiddelen die langs cutane, oftalmologische, nasale, auriculaire, buccale, vaginale of rectale (enkel o.v.v. zalven en crèmes) weg worden toegediend.

TABEL 2: ALFABETISCHE LIJST VAN DE GIFTSTOFFEN, VERDOVENDE MIDDELEN
EN PSYCHOTROPE STOFFEN

LIJST	BENAMING (DCI)	EENHEIDSDOSIS		DAGDOSIS		GRENS DOSIS
		g	mg	g	mg	
4	ACECARBROMALUM					
4	ACEPROMAZINUM					
2	ACETANILIDUM		300.0	1.00		
4	ACETARSOLUM		250.0	1.00		
S	ACETORPHINUM					
S	ACETYLALPHAMETHYLFENTANYLUM					
3	ACETYLCHOLINI CHLORIDUM		20.0		200.0	
S	ACETYLMETHADOLUM					
2	ACETYLPHENOLPHTALEINUM		200.0		400.0	
1	ACIDUM ACETICUM					
4	ACIDUM BARBITURICUM (1)		400.0		800.0	
4	ACIDUM BARBITURICUM (2)					
1	ACIDUM HYDROCHLORICUM					
1	ACIDUM HYDROCHLORICUM DILUTUM					
4	ACIDUM HYDROCYANICUM DILUTUM		100.0		500.0	
3	ACIDUM NICOTINICUM		500.0	2.00		
1	ACIDUM NITRICUM					
1	ACIDUM NITRICUM DILUTUM					
1	ACIDUM SULFURICUM					
1	ACIDUM SULFURICUM DILUTUM					
4	ACIDUM THIOBARBITURICUM (1)		400.0		800.0	
4	ACIDUM THIOBARBITURICUM (2)					
3	ACONITI EXTRACTUM		30.0		100.0	
2	ACONITI SIRUPUS	10.00		30.00		
3	ACONITI TINCTURA		500.0	1.50		
3	ACONITI TUBER SEU PULVIS		50.0		150.0	
4	ACONITINUM		0.2		0.5	
2	ALCOHOL TRICHLORISOBUTYLICUS		300.0	1.00		
S	ALFENTANILUM					
S	ALLYLPRODINUM					
4	ALKYLNITRIETEN (14)					
S	ALPHACETYLMETHADOLUM					
S	ALPHAMEPRODINUM					
S	ALPHAMETHADOLUM					
S	ALPHAMETHYLFENTANYLUM					
S	ALPHA-METHYLTHIOFENTANYLUM					
S	ALPHAPRODINUM					
S	AMFEPRAMONUM					
S	AMFETAMINE					
S	AMINEPTINE					
4	AMINOPHENAZONUM					
2	AMINOPHYLLINUM		400.0	1.20		
4	AMINOPROMAZINUM					
4	AMITRIPTYLINUM					
1	AMMONIAE SOLUTUM					
3	AMYLOCAINI HYDROCHLORIDUM		100.0		200.0	
4	ANDROGENEN, NATUURLIJKE EN SYNTHETISCHE, EN ANABOLISERENDE DERIVATEN VAN TESTOSTERON					

LIJST	BENAMING (DCI)	EENHEIDSDOSIS		DAGDOSIS		GRENS DOSIS
		g	mg	g	mg	
4	ANESTHETICA (ALGEMENE + LOKALE) IN INSPUITBARE BEREIDINGEN					
1	ANHYDRIDUM CHROMICUM					
S	ANILERIDINUM					
1	ANTIASTHMATICUS PULVIS					
4	ANTIBIOTICA IN MENGSELS VOOR UITWENDIG, DIERGENEESKUNDIG GEBRUIK					
4	ANTIBIOTICA, TYROTHRICINE UITGEZONDERD					
4	ANTITHYROIDEA					
4	ANTI-HORMONEN IN MENGSELS VOOR UITWENDIG, DIERGENEESKUNDIG GEBRUIK					
3	APIOLUM		300.0	1.00		
4	APOMORPHINI HYDROCHLORIDUM		20.0		50.0	
2	ARGENTUM NITRICUM		30.0		100.0	
3	ARSENI TRIOXYDUM (ANHYDRIDUM ARSENICOSUM)		5.0		15.0	
3	ATROPINI SULFAS (15)		1.0		3.0	
4	AZAPROPAZONI DIHYDRAS					
3	BELLADONNAE EXTRACTUM		30.0		90.0	
2	BELLADONNAE FOLIUM SEU PULVIS		100.0		300.0	
3	BELLADONNAE TINCTURA	1.00		3.00		
S	BENZETHIDINUM					
2	BENZOCAINUM	2.00		5.00		
2	BENZONAPHTOLUM	1.00		3.00		
2	BENZOPHENOLUM SALICYLICUM	1.00		6.00		
2	BENZYLIS BENZOAS		500.0	1.50		
S	BENZYL MORPHINUM					
S	BETACETYLMETHADOLUM					
S	BETA-HYDROXYFENTANYLUM					
S	BETA-HYDROXY-3- METHYLFENTANYLUM					
S	BETAMEPRODINUM					
S	BETAMETHADOLUM					
S	BETAPRODINUM					
S	BEZITRAMIDUM					
S	BROLAMFETAMINE (DOB)					
4	BROMISOVALUM					
2	BROMOFORMIUM		500.0	1.50		
S	BUFOTENINE (5-hydroxy dimethyltryptamine)					
4	BUMADIZONUM					
S	BZP (1-benzylpiperazine)					
S	2C-1 (2,5-dimethoxy-4-iodophenethylamine)					
S	2C-T-2 (2,5-dimethoxy-4- ethylthiophenethylamine)					
S	2C-T-7 (2,5-dimethoxy-4-(n)- propylthiophenethylamine)					
1	CALCIUM SULFURATUM SOLUTUM					
S	CANNABIS, EXTRACTA, RESINA,					

LIJST	BENAMING (DCI)	EENHEIDSDOSIS		DAGDOSIS		GRENS DOSIS
		g	mg	g	mg	
	TINCTURA (3) (16)					
4	CANTHARIDINUM		0.1		0.3	
3	CANTHARIDIS TINCTURA		500.0	1.00		
3	CANTHARIS SEU CANTHARIDIS PULVIS		50.0		100.0	
4	CARBACHOLUM		4.0		12.0	
4	CARBAMAZEPINUM					
3	CARBONIS TETRACHLORIDUM	4.00		4.00		
4	CARBROMALUM					
S	CARFENTANILUM					
S	CATHINONE					
4	CATHINUM (NORPSEUDOEPHEDRINUM)					
S	2-CB (4-bromo 2,5-dimethoxyfenetylamine)					
S	CETOBEMIDONUM					
3	CHENOPODII ESSENTIA		500.0	1.00		
2	CHINIOFONUM	1.00		3.00		
4	CHLORALI HYDRAS					
4	CHLORALODOLUM					
4	CHLORALOSUM					
2	CHLOROBUTANOLUM HYDRATUM		300.0	1.00		
2	CHLOROFORMIUM PRO NARCOSI (4)	3.00		3.00		
2	CHLOROFORMIUM (4)	3.00		3.00		
4	CHLORPENTERMINUM					
S	o-CHLOROPHENYLPIPERAZINUM (oCPP)					
S	m-CHLOROPHENYLPIPERAZINUM (mCPP)					
S	p-CHLOROPHENYLPIPERAZINUM (pCPP)					
4	CHLORPROMAZINUM					
1	CHRYSAROBINUM					
2	CINCHOPHENUM	1.00		3.00		
2	CINCHOPHENUM NATRICUM	1.00		3.00		
S	CLOBENZOREX					
4	CLOFEZONUM					
4	CLOMIPRAMINUM					
S	CLONITAZENUM					
S	COCAE FOLIUM					
S	COCAINUM (5)					
3	CODEINI PHOSPHAS		90.0		300.0	
2	CODEINI SIRUPUS	30.00		100.00		
3	CODEINUM		60.0		200.0	
S	CODOXIMUM					
2	COFFEINUM		500.0	1.50		
2	COFFEINUM CUM NATRII BENZOATE	1.00		3.00		
2	COLAE SIRUPUS COMPOSITUS	10.00		30.00		
3	COLCHICI EXTRACTUM		30.0		100.0	
2	COLCHICI SEMEN SEU PULVIS		200.0		600.0	
3	COLCHICI TINCTURA	1.00		3.00		
4	COLCHICINUM		2.0		6.0	
1	CONVALLARIAE HERBA					
4	CORTICOSTEROIDEN, NATUURLIJKE EN SYNTHETISCHE					
4	CORTICOSTEROIDEN, NATUURLIJKE EN					

LIJST	BENAMING (DCI)	EENHEIDSDOSIS		DAGDOSIS		GRENS DOSIS
		g	mg	g	mg	
	SYNTHETISCHE IN MENGSELS VOOR OFTALMOLOGISCH GEBRUIK					
S	CP 47,497 (5-(1,1-DIMETHYLHEPTYL)-2- [(1R,3S)-3-HYDROXYCYCLOHEXYL] PHENOLUM)					
2	CREOSOTUM		250.0	1.00		
2	CREOSOTUM CARBONICUM		500.0	1.50		
1	CRESOLATA AQUA					
1	CRESOLUM CRUDUM					
1	CRESOLUM SAPONATUM					
4	CROTONIS OLEUM		50.0		100.0	
1	CUPRUM SUBACETICUM					
1	CUPRUM SULFURICUM					
4	CYTOSTATICA					
S	DELTA-9-TETRAHYDROCANNABINOL					
S	DET (3-[2-diethylamino)ethyl]indol)					
4	DESIPRAMINUM					
S	DESOMORPHINUM					
4	DESOXYCORTONI ACETAS					
S	DEXAMFETAMINE					
4	DEXFENFLURAMINUM					
3	DEXTROMETHORPHANUM		30.0		120.0	
S	DEXTROMORAMIDUM					
S	DEXTROPROPOXYPHENUM (6)					
S	DIAMPROMIDUM					
4	DIBENZEPINUM					
4	DICHLOROPHENARSINI HYDROCHLORIDUM		50.0		50.0	
4	DICOUMAROLUM		300.0		300.0	
4	DIETHAZINUM					
S	DIETHYLTHIAMBUTENUM					
S	DIFENOXINUM (7)					
4	DIGITALIS FOLIUM SEU PULVIS		200.0		600.0	
4	DIGITALIS SIRUPUS	30.00		100.00		
4	DIGITALIS TINCTURA	2.00		6.00		
4	DIGITALIS VINUM COMPOSITUM	30.00		100.00		
4	DIGITOXINUM		0.3		1.0	
4	DIGOXINUM		1.0		1.5	
S	DIHYDROETORFINE					
S	DIHYDROMORPHINUM					
S	DMA ((+)-2,5-dimethoxy-ga- methylphenethylamine)					
S	DIMENOXADOLUM					
S	DIMEPHEPTANOLUM					
4	DIMETACRINUM					
4	DIMETHOXANATUM					
S	DIMETHYLTHIAMBUTENUM					
S	DMHP (3-(1,2-dimethylheptyl)-7,8,9,10- tetrahydro-6,6,9-trimethyl-6H- dibenzo[b,d]pyran-1-ol)					
S	DMT (3-[2-(dimethylaminoethyl)]indol)					
4	DINITROFENOLEN, HOMOLOGEN EN		10.0		20.0	

LIJST	BENAMING (DCI)	EENHEIDSDOSIS		DAGDOSIS		GRENS DOSIS
		g	mg	g	mg	
	ANDERE AROMATISCHE OXYDINITRODERIVATEN					
S	DIOXAPHETILI BUTYRAS					
S	DIPHENOXYLATUM (8)					
S	DIPIPANONUM					
4	DIPROPIOMAZINUM					
S	DIPROPYLTRYPTAMINE					
4	DISULFIRAMUM					
4	DIXYRAZINUM					
S	DOET ((+)-4-ethyl-2,5-dimethoxy-ga- phenethylamine)					
4	DOXEPINUM					
S	DROTEBANOLUM					
S	ECGONINUM, ESTERS EN DERIVATEN OMZETBAAR IN ECGONINE EN COCAINE					
4	ECTYLUREUM					
3	EMETINI HYDROCHLORIDUM		50.0		150.0	
3	EPHEDRINI HYDROCHLORIDUM LAEOGYRUM (9)		50.0		150.0	
3	EPHEDRINUM (9)		50.0		150.0	
4	EPHEDRINUM (9)					
3	EPINEPHRINI BITARTRAS		2.0		8.0	
3	EPINEPHRINI SOLUTIO	1.00		4.00		
3	EPINEPHRINUM		1.0		4.0	
4	ERGOALCIFEROLUM		15.0		15.0	
4	ERGOMETRINI MALEAS		0.5		1.0	
4	ERGOMETRINUM		1.0		2.0	
4	ERGOTAMINI TARTRAS		1.0		2.0	
4	ERGOTOXINI ESILAS		1.0		2.0	
4	ETHYLACETPHENARSINUM					300 mg
S	β -ETHYL-METHCATHINONUM					
S	ETHYLMETHYLTHIAMBUTENUM					
3	ETHYLMORPHINI HYDROCHLORIDUM		50.0		150.0	
S	ETICYCLIDINE (PCE)					
S	ETILAMFETAMINE					
S	ETONITAZENUM					
S	ETORPHINUM					
S	ETOXERIDINUM					
4	ETRETINATUM					
S	ETRYPTAMINE					
1	EUPHORBIIUM					
4	FENBUTRAZATUM					
4	FENCAMFAMINUM					
4	FENETHAZINUM					
S	FENETYLLINE					
4	FENFLURAMINUM					
S	FENPROPorex					
S	FENTANYLUM					
2	FILICIS MALIS OLEORESINA	10.00		10.00		
4	FLOCTAFENINUM					
S	FLUNITRAZEPAM					

LIJST	BENAMING (DCI)	EENHEIDSDOSIS		DAGDOSIS		GRENS DOSIS
		g	mg	g	mg	
4	FLUPHENAZINUM					
1	FORMALDEHYDUM					
4	FORMYPHENARSINUM		250.0	1.00		
3	FOWLERI SOLUTIO ARSENICALIS		500.0	1.50		
S	FURETHIDINUM					
S	FURFENOREX					
4	GALLAMINI TRIETHIODIDUM					
S	GHB (gamma hydroxyboterzuur)					
4	GLAFENINUM					
4	GLUTETHIMIDUM					
2	GUAJACOLUM		300.0	1.00		
2	GUAJACOLUM CARBONICUM		500.0	2.00		
2	GUAJACOLUM PHOSPHORICUM		500.0	2.00		
2	GUTTI		300.0	1.00		
4	HEPARINUM					
S	HEROINUM					
4	HEXOBARBITALUM NATRIUM	1.00		1.00		
3	HISTAMINI PHOSPHAS (ONDERHUIDSE WEG)		1.0		2.0	
3	HOMATROPINI HYDROBROMIDUM (15)		1.0		3.0	
4	HOMOFENAZINUM					
4	HORMONEN, IN MENGSELS VOOR UITWENDIG, DIERGENEESKUNDIG GEBRUIK					
S	HU-210 (3-(1,1-DIMETHYLHEPTYL)-6a,7,10,10a-TETRAHYDRO-1-HYDROXY-6,6-DIMETHYL-6H-DIBENZO [b,d] PYRAN-9-METHANOLUM)					
3	HYDRARGYRI AMINOCHLORIDUM		200.0		600.0	
3	HYDRARGYRI BICHLORIDUM (HYDRARGYRI CHLORIDUM CORROSIVUM)		20.0		60.0	
3	HYDRARGYRI BICYANIDUM (HYDRARGYRI CYANIDUM)		10.0		20.0	
3	HYDRARGYRI BI-IODIDUM RUBRUM		20.0		60.0	
3	HYDRARGYRI CHLORIDI CORROSIVI SOLUTIO	20.00		60.00		
3	HYDRARGYRI CHLORIDI CORROSIVI TABLETTAE					
1	HYDRARGYRI INJECTIO					
2	HYDRARGYRI IODIDI SIRUPUS CUM KALII IODIDO	40.00		120.00		
2	HYDRARGYRI MONOCHLORIDUM (HYDRARGYROSI CHLORIDUM)		500.0	1.00		
3	HYDRARGYRI OXYCYANIDUM		10.0		20.0	
3	HYDRARGYRI OXYDUM FLAVUM		20.0		60.0	
3	HYDRARGYRI OXYDUM RUBRUM		20.0		60.0	
3	HYDRARGYROSI IODIDUM		50.0		150.0	
1	HYDRARGYRUM					
3	HYDRASTINI HYDROCHLORIDUM		30.0		100.0	
S	HYDROCODONUM					
S	HYDROMORPHINOLUM					

LIJST	BENAMING (DCI)	EENHEIDSDOSIS		DAGDOSIS		GRENS DOSIS
		g	mg	g	mg	
S	HYDROMORPHONUM					
S	HYDROXPETHIDINUM					
3	HYOSCYAMI EXTRACTUM		30.0		100.0	
2	HYOSCYAMI FOLIUM SEU PULVIS		200.0		600.0	
2	HYOSCYAMI TINCTURA	1.00		3.00		
4	HYPOFYSAIRE HORMONEN EN SYNTHETISCHE ANALOGEN					
4	HYPOFYSAIRE HORMONEN, NATUURLIJKE EN SYNTHETISCHE, IN MENGSELS VOOR UITWENDIG GEBRUIK					
4	HYPOTHALAMISCHE HORMONEN EN HUN SYNTHETISCHE ANALOGEN					
S	IBOGAINE					
4	IMIPRAMINUM					
2	INDOMETACINUM		100.0		300.0	
4	INSULINUM					100 U
2	IODOFORMIUM		200.0		600.0	
2	IODUM		20.0		60.0	
2	IPECACUANHAE RADIX SEU PULVIS	1.00		2.00		
2	IPECACUANHAE TINCTURA	10.00		20.00		
4	IPRINDOLUM					
4	IPROCLOZIDUM					
4	IPRONIAZIDUM					
4	ISOCARBOXAZIDUM					
S	ISOMETHADONUM					
4	ISONIAZIDUM (ACIDI ISONICOTINICI HYDRAZIDUM)		100.0		300.0	
2	ISOPYRIN (= PHENYL-1 DIMETHYL-2,3 ISO- PROPYLAMINO-5 PYRAZOLONUM)	1.00		3.00		
4	ISOTHIPENDYLUM					
4	ISOTRETINOINUM					
1	JABORANDI FOLIUM					
1	JABORANDI TINCTURA					
S	JWH-018 (1-NAPHTALENYL (1-PENTYL- 1H-INDOL-3-YL)-METHANONUM)					
S	JWH-073 ((1-BUTYL-1H-INDOL-3-YL)-1- NAPHTALENYL-METHANONUM)					
S	JWH-210 (1-PENTYL-3-(4-ETHYL-1- NAPHTHOYL) INDOLUM)					
S	JWH-250 (2-(2-METHOXYPHENYL)-1-(1- PENTYL-1H-INDOL-3-YL)-ETHANONUM)					
S	JWH-398 (1-PENTYL-3-(4-CHLORO-1- NAPHTOYL) INDOLUM)					
1	KALII HYDROXYDUM					
3	KALIUM STIBYLUM TARTARICUM		200.0		600.0	
S	KETAMINE					
S	KHAT					
2	LACTYLPHENETIDINUM		500.0	1.50		
4	LANATOSIDUM C		1.0		1.0	
2	LAUROCERASI AQUA	2.00		10.00		
S	LEVAMFETAMINE					
4	LEVODOPUM					

LIJST	BENAMING (DCI)	EENHEIDSDOSIS		DAGDOSIS		GRENS DOSIS
		g	mg	g	mg	
4	LEVOMEPRMAZINUM					
S	LEVOMETAMFETAMINE					
S	LEVOMETHORPHANUM					
S	LEVOMORAMIDUM					
S	LEVOPHENACYLMORPHANUM					
S	LEVORPHANOLUM					
3	LIDOCAINI HYDROCHLORIDUM		200.0		400.0	
2	LOBELIAE HERBA SEU PULVIS		100.0		300.0	
2	LOBELIAE TINCTURA	1.00		3.00		
3	LOBELINI HYDROCHLORIDUM		20.0		100.0	
S	(+)-LYSERGIDE (LSD, LSD-25)					
S	M-ALPHA (1-METHYLAMINO-1-(3,4-METHYLENEDIOXY-PHENYL)PROPANUM)					
S	4-MBC (4-METHYL-N-BENZYL-CATHINONUM)					
S	MBDB (N-methyl-1-(1,3-benzodioxol-5-yl)-2-butanamine)					
S	MDMA ((+)-N, ga-dimethyl-3,4-(methyleendioxy) fenethylamine)					
S	4-MeO-DPT (5-METHOXY-N,N-DIPROPYLTRYPTAMINUM)					
4	MEBANAZINUM					
4	MECLOFENOXATUM					
S	MECLOQUALONE					
S	MEFENOREX					
2	MELAMINSULFONUM	1.00		3.00		
4	MELITRACENUM					
1	MELLITUM ESCHAROTICUM SOLLEYSSEL					
3	MENAPHTONUM (MENADIONUM)		10.0		10.0	
2	MEPACRINI HYDROCHLORIDUM		100.0		200.0	
2	MEPACRINI MESILAS		100.0		200.0	
S	MEPHEDRONUM					
4	MEPHENTERMINUM					
4	MEPROBAMATUM					
S	MESCALINUM (3,4,5-trimethoxyphenethylamine)					
S	METAMFETAMINE					
S	METAMFETAMINE RACEMAAT					
4	METAMIZOLUM (10)					
S	METAZOCINUM					
S	METHADONUM					
S	METHADONUM, INTERMEDIAIR					
S	METHAQUALONE					
S	METHCATHINONE (methylamino-2-fenylpropan-1-on)					
4	METHOPROMAZINUM					
S	METHOXYPHEDRINUM (METHEDRONUM, bk-PMMA, 4-METHOXYMETHCATHINONUM))					
2	METHYLACETANILIDUM		500.0	1.00		
S	4-METHYLAMINOREX ((+)-cis-2-amino-4-					

LIJST	BENAMING (DCI)	EENHEIDSDOSIS		DAGDOSIS		GRENS DOSIS
		g	mg	g	mg	
	methyl-5-phenyl-2-oxazoline)					
2	METHYLCINCHOPHENUM	1.00		3.00		
S	METHYLDESORPHINUM					
S	METHYLDIHYDROMORPHINUM					
S	METHYL-3 FENTANYLUM					
S	METHYL-3 THIOFENTANYLUM					
S	METHYLPHENIDATUM					
S	METHYL-1 PHENYL-4 PIPERIDINOLI-4 PROPIONAS (M.P.P.P.)					
4	METHYLSULFONALUM	1.00		3.00		
4	METOPIMAZINUM					
S	METOPONUM					
4	MINOXIDILUM					
S	MMDA (2-methoxy-ga-methyl-4,5 (methyleendioxy)fenethylamine)					
4	MOFEBUTAZONUM					
S	MORAMIDUM, INTERMEDIAIR					
2	MORAZONUM		900.0	2.70		
S	MORPHERIDINUM					
S	MORPHINUM (5)					
S	MPPP (4'-METHYL-ALPHA- PYRROLIDINOPROPIOPHENONUM)					
S	4-MTA					
S	MYROPHINUM					
2	NAPHTOLUM BETA		500.0	1.00		
S	NAPHYRONE-1					
3	NATRII ACETYLSANILAS		200.0		200.0	
3	NATRII ARSANILAS		200.0		200.0	
3	NATRII ARSENAS		10.0		30.0	
1	NATRII HYDROXYDUM					
3	NATRII METHYLARSINAS		200.0		200.0	
2	NATRII NITRIS		200.0		500.0	
2	NATRIUM CACODYLICUM		100.0		100.0	
4	NEOARSPHENAMINUM					300 MG
2	NEOCINCHOPHENUM	1.00		3.00		
3	NEOSTIGMINI BROMIDUM		20.0		100.0	
3	NEOSTIGMINI METILSULFAS(ONDERHUIDSE WEG)		2.0		5.0	
S	N-ETHYL MDA ((+)-N-ethyl-ga-methyl-3,4 (methyleendioxy)fenethylamine)					
S	N-HYDROXY MDA ((+)-N-[ga-methyl-3,4 (methyleendioxy)fenethyl]hydroxylamine)					
4	NIALAMIDUM					
3	NICETHAMIDUM		500.0	1.50		
S	NICOMORPHINUM					
3	NICOTINAMIDUM		500.0	2.00		
2	NIFENAZONUM	1.00		3.00		
3	NITROGLYCERINI SOLUTIO SPIRITUOSA		200.0		200.0	
3	NITROGLYCERINUM		2.0		2.0	
4	NITROMETHAQUALONUM					
S	NORACYMETHADOLUM					
3	NOREPINEPHRINUM (ONDERHUIDSE		2.0		5.0	

LIJST	BENAMING (DCI)	EENHEIDSDOSIS		DAGDOSIS		GRENS DOSIS
		g	mg	g	mg	
	WEG)					
S	NORLEVORPHANOLUM					
S	NORMETHADONUM					
S	NORMORPHINUM					
S	NORPIPANONUM					
4	NORTRIPTYLINUM					
4	NOXIPTILINUM					
S	N-OXYCODEINUM					
S	N-OXYMORPHINUM, DERIVATEN EN MORFINE- VERBIND. MET 5-WAARDIGE STIKSTOF					
4	OESTROGENE STOFFEN					
4	OPIPRAMOLUM					
S	OPIUM					
4	OPOTHERAPEUTISCHE BEREIDINGEN MET HYPOFYSEHORMONEN, IN MENGSELS VOOR UITWENDIG GEBRUIK					
4	OPOTHERAPEUTISCHE INSPUITBARE BEREIDINGEN MET HORMONEN UIT LIJST 4					
S	ORIPAVINUM					
4	OUABAINUM (I.V.)		0.5		1.0	
4	OUABAINUM (PER OS)		5.0		20.0	
2	OXYCINCHOPHENUM	1.00		3.00		
S	OXYCODONUM					
S	OXYMORPHONUM					
4	OXYPHENBUTAZONUM					
4	PANCURONIUM					
3	PAPAVERINI HYDROCHLORIDUM		200.0		600.0	
4	PAPAVERIS FRUCTUS (13)					
S	PAPAVERIS PALEAE CONCENTRATUM					
2	PARACETAMOLUM	1.00		3.35		
S	PARA-FLUOROFENTANYLUM					
S	PARAHEXYL (3-hexyl-7,8,9,10-tetrahydro 6,6,9-trimethyl-6H-dibenzo[b,d]pyran-1-ol)					
4	PARATHIAZINUM (PYRATHIAZINUM)					
4	PARGYLINUM					
2	PEARSONI SOLUTIO ARSENICALIS	10.00		30.00		
4	PECAZINUM (MEPAZINUM)					
3	PENTETAZOLUM (LEPTAZOLUM)		100.0		200.0	
S	PENTYLONUM (2-METHYLAMINO-1-(3,4- METHYLENEDIOXYPHENYL) PENTAN-1- ONUM)					
4	PERAZINUM					
4	PERICIAZINUM					
4	PERPHENAZINUM					
S	PETHIDINUM					
S	PETHIDINUM, INTERMEDIAR A					
S	PETHIDINUM, INTERMEDIAR B					
S	PETHIDINUM, INTERMEDIAR C					
S	PEYOTL					
4	PHACETOPERANUM					

LIJST	BENAMING (DCI)	EENHEIDSDOSIS		DAGDOSIS		GRENS DOSIS
		g	mg	g	mg	
4	PHENACEMIDUM					
4	PHENACETINUM					
S	PHENADOXONUM					
S	PHENAMPROMIDUM					
S	PHENAZOCINUM					
2	PHENAZONUM	1.00		3.00		
2	PHENAZONUM SALICYLICUM	2.00		6.00		
S	PHENCYCLIDINE (PCP)					
4	PHENELZINUM					
S	PHENETYL-1 PHENYL-4 PIPERIDINOLI-4 ACETAS (P.E.P.A.P.)					
2	PHENICARBAZIDUM		500.0	1.50		
S	PHENMETRAZINE					
1	PHENOLI SOLUTIO					
2	PHENOLPHTALEINUM		200.0		400.0	
2	PHENOLUM		100.0		300.0	
2	PHENOLUM LIQUEFACTUM		100.0		300.0	
S	PHENOMORPHANUM					
S	PHENOPERIDINUM					
1	PHENOSALYLUM					
4	PHENYLBUTAZONUM					
3	PHENYLHYDRARGYRI BORAS		200.0		600.0	
4	PHENYTOINUM		400.0	1.00		
4	PHOSPHORATUM OLEUM		100.0		300.0	
4	PHOSPHORUS (13)		1.0		3.0	
3	PHYSOSTIGMINI SALICYLAS		1.0		3.0	
4	PICROTOXINUM (I.M.)		3.0		6.0	
3	PILOCARPINI HYDROCHLORIDUM		20.0		60.0	
3	PILOCARPINI NITRAS		20.0		60.0	
S	PIMINODINUM					
S	PIPRADROL					
4	PIPAMAZINUM					
4	PIPERACETAZINUM					
2	PIPERAZINUM (DIETHYLENUMDIAMINUM)	1.50		6.00		
2	PIPERYLONI MALEAS	1.50		4.50		
2	PIPERYLONUM	1.00		3.00		
4	PIPOTIAZINUM					
S	PIRITRAMIDUM					
1	PLUMBI OXYDUM FLAVUM					
1	PLUMBI OXYDUM RUBRUM					
1	PLUMBI SUB-ACETATIS SOLUTIO					
1	PLUMBI SUB-ACETICI AQUA					
2	PLUMBUM ACETICUM		100.0		300.0	
S	PMA (p-methoxy-ga-methylfenethylamine)					
S	PMMA (paramethoxymethylamfetamine)					
2	PODOPHYLLINUM		100.0		300.0	
3	PROCAINI HYDROCHLORIDUM		200.0		600.0	
4	PROCHLORPERAZINUM					
4	PROFENAMINUM (ETHOPROPAZINUM)					
4	PROGESTATIVA, NATUURLIJKE EN					

LIJST	BENAMING (DCI)	EENHEIDSDOSIS		DAGDOSIS		GRENS DOSIS
		g	mg	g	mg	
	SYNTHETISCHE					
4	PROGESTERONUM					
S	PROHEPTAZINUM					
4	PROMAZINUM					
S	PROPERIDINUM					
4	PROPIOMAZINUM					
4	PROPYLHEXEDRINUM					
2	PROPYPHENAZONUM	1.00		3.00		
4	PROTHIPENDYLUM					
4	PROTRIPTYLINUM					
4	PROXIFEZONUM					
S	PSILOCINE (psilocine of 3-[2-(dimethyl- amino)ethyl]indol-4-ol)					
S	PSILOCYBINE					
2	QUINIDINI SULFAS		500.0	2.00		
S	RACEMETHORPHANUM					
S	RACEMORAMIDUM					
S	RACEMORPHANUM					
4	RESERPINUM					
2	RESORCINUM		500.0	2.00		
S	REMIFENTANIL					
S	ROLICYCLIDINE (PHP, PCPY)					
S	SALVIA DIVINORUM					
S	SALVINORINE A (DIVINORINE A)					
2	SANTONINUM SEU SANTONINI TABLETTAE SEU SANTONINI TABLETTAE CUM CHOCOLATA		100.0		300.0	
4	SCILLAE ACETUM	2.00		6.00		
4	SCILLAE BULBUS SEU PULVIS		200.0		600.0	
4	SCILLAE EXTRACTUM		100.0		300.0	
4	SCILLAE TINCTURA	2.00		6.00		
3	SCOPOLAMINI HYDROBROMIDUM		0.5		1.0	
4	SECALE CORNUTUM					
4	SECALIS CORNUTI EXTRACTUM AQUOSUM	2.00		6.00		
4	SECALIS CORNUTI EXTRACTUM FLUIDUM	1.00		3.00		
4	SECALIS CORNUTI EXTRACTUM SICCUM		200.0		600.0	
4	SECALIS CORNUTI PULVIS		600.0	2.00		
S	SECOBARBITAL					
4	SINAPIS ESSENTIA					
1	SINAPIS SPIRITUS					
2	SPARTEINI SULFAS		100.0		300.0	
S	STP (DOM)					
2	STRAMONII FOLIUM SEU PULVIS		200.0		600.0	
2	STRAMONII TINCTURA	1.00		3.00		
4	STRONTII ASCORBOPHENYLBUTAZONUM					
4	STROPHANTI SEMEN					
4	STROPHANTI TINCTURA		500.0	1.50		
4	STROPHANTUS GRATIS					

LIJST	BENAMING (DCI)	EENHEIDSDOSIS		DAGDOSIS		GRENS DOSIS
		g	mg	g	mg	
3	STRYCHNI EXTRACTUM		15.0		45.0	
3	STRYCHNI PULVIS		100.0		300.0	
3	STRYCHNI TINCTURA	1.00		3.00		
3	STRYCHNINI NITRAS		3.0		9.0	
S	SUFENTANILUM					
4	SULFAMIDEN, ANTIBACTERIELE (11)					
4	SULFARSPHENAMINUM					300 mg
4	SULFINPYRAZONUM					
4	SULFONALUM	1.00		3.00		
4	SUXAMETHONIUM					
4	SUXIBUZONUM					
S	TAPENTADOLUM					
S	TENAMFETAMINE (MDA)					
S	TENOCYCLIDINE (TCP)					
4	TESTOSTERONE, NATUURLIJKE EN SYNTHETISCHE ANABOLISERENDE DERIVATEN VAN ...					
4	TESTOSTERONI PROPIONAS					
2	TETRACHLOROETHYLENUM	5.00		5.00		
S	TETRAHYDROCANNABINOL en isomeren (16)					
S	TFMPP (1-(3- trifluoromethylfenyl)piperazine)					
S	THEBACONUM					
S	THEBAINUM					
2	THEOBROMINO-NATRIUM SALICYLICUM	1.00		4.00		
2	THEOBROMINUM		500.0	2.00		
4	THIAZINAMIUM					
4	THIAZOLINOBUTAZONUM					
4	THIETHYLPERAZINUM					
S	THIOFENTANYLUM					
4	THIOPENTALUM SOLUBILE	1.00		1.00		
4	THIOPROPAZATUM					
4	THIOPROPERAZINUM					
4	THIORIDAZINUM					
4	THYROIDEUM SICCCUM	1.00		2.00		
4	THYROIDHORMONEN EN NATUURLIJKE OF SYNTHETISCHE PRODUCTEN MET THYREOTROPE WERKING					
S	TILIDINUM (12)					
S	TMA ((+)-3,4,5-trimethoxy-ga- methylfenethylamine)					
S	TMA-2 (2,4,5-trimethoxyamfetamine)					
2	TRIBROMOETHANOLUM (RECTALE WEG)	10.00		10.00		
4	TRIFLUOPERAZINUM					
4	TRIFLUPROMAZINUM					
S	TRIMEPERIDINUM					
4	TRIMETHADIONUM		300.0	1.00		
4	TRIMIPRAMINUM					
1	TRINITROPHENOLUM					
3	TRYPARSAMIDUM	1.00		3.00		

LIJST	BENAMING (DCI)	EENHEIDSDOSIS		DAGDOSIS		GRENS DOSIS
		g	mg	g	mg	
4	TUBERCULINUM					
4	TUBOCURARINUM					
4	VERATRINUM					
4	XYLOPROPAMINUM					
1	ZINCI CHLORIDUM					
1	ZINCI OXYDUM					
1	ZINCI SULFAS					
S	ZIPEPROL					
4	ZOXAZOLAMINUM					
S	ZWAMMEN met hallucinogene eigenschappen o.m. STROPHARIA, CONOCYBE, PSYLOCYBE					

VERKLARENDE NOTA'S

- (1) Barbituurzuur, thiobarbituurzuur en hun derivaten of moleculaire koppelingen zijn in **lijst 4 met MD** indien ze geassocieerd zijn met niet potentiërende stoffen. Als er verscheidene barbituraten zijn, worden de respectieve dosissen opgeteld.
- (2) Barbituurzuur, thiobarbituurzuur en hun derivaten of moleculaire koppelingen zijn in **lijst 4 zonder MD** indien ze alleen of in mengsel onderling gebruikt worden of indien ze geassocieerd zijn met potentiërende stoffen (antihistaminica, codeïne, hypnosedativa, en andere CZS deprimerende stoffen).
- (3) De preparaten, bestemd voor uitwendig gebruik, die het extract of de tinctuur van Indische hennep bevatten, vallen niet onder de toepassing van het K.B. van 31 december 1930.
- (4) De menselijke geneesmiddelen die voor inwendig gebruik bestemd zijn en die chloroform bevatten, zijn verboden.
- (5) Zenuwdodende pasta's, die in de tandheelkunde worden gebruikt en die naast cocaïne- of morfinezouten of zouten van deze beide stoffen, tenminste 25% arseenzuur of arsenigzuur (arsenigzuur anhydride) vrij of gebonden bevatten en vervaardigd zijn met de hoeveelheid creosoot of fenol, nodig om ze pastaconsistent te maken, vallen niet onder de toepassing van het K.B. van 31 december 1930, wanneer de bereiding ervan voltooid is.
- (6) De orale bereidingen van dextropropoxyfeen die niet gemengd zijn met een stof met psychotrope werking en die niet meer dan 150 mg dextropropoxyfeen bevatten (...) vallen niet onder de toepassing van het K.B. van 31 december 1930.
De bedoelde bereidingen mogen slechts afgeleverd worden krachtens een geschreven en door een geneesheer, een dierenarts of een licentiaat in de tandheelkunde getekend en gedagtekend voorschrift (zie ook: verboden en geschorste geneesmiddelen).
- (7) De bereidingen van difenoxine, die per toedieningseenheid een maximum van 0,5 mg difenoxine bevatten en een hoeveelheid atropinesulfaat gelijk aan minstens 5% van de hoeveelheid difenoxine, vallen niet onder de toepassing van het K.B. van 31 december 1930.
De bedoelde bereidingen mogen slechts afgeleverd worden krachtens een geschreven en door een geneesheer of een dierenarts getekend en gedagtekend voorschrift.
- (8) De vaste of vloeibare preparaten die per toedieningseenheid een maximum van 2,5 mg difenoxylaate en een minimum van 25 µg als atropinesulfaat berekende atropine bevatten, vallen niet onder de toepassing van het K.B. van 31 december 1930.
De bedoelde bereidingen mogen slechts afgeleverd worden krachtens een geschreven en door een geneesheer of een dierenarts getekend en gedagtekend voorschrift.
- (9) De bereidingen die efedrine bevatten en die bestemd zijn om de eetlust te remmen zijn in **lijst 4 zonder MD** geplaatst. Voor alle andere indicaties, is efedrine onderworpen aan de bepalingen van **lijst 3**. De aflevering van geneesmiddelen voor *menselijk gebruik* die efedrine (maar niet met pseudoefedrine) bevatten is echter verboden, behalve wanneer deze bestemd zijn voor parenteraal of intranasaal gebruik.
- (10) Met uitzondering van de bereidingen waarin het uitsluitend met spasmolytica geassocieerd is: in dit geval, is een medisch voorschrift vereist bij de eerste aflevering (zie hoofdstuk 2, tabel 3). Behoudens verbod vanwege de voorschrijver is de hernieuwing van deze geneesmiddelen

toegelaten op schriftelijke, gedagtekende en ondertekende aanvraag van de patiënt gedurende 6 maanden te rekenen vanaf de dag van de opstelling van het voorschrift en ten hoogste vijf keer gedurende deze periode. Voorschrift en vernieuwingen moeten in het register der voorschriften ingeschreven worden.

- (11) Met uitzondering van ftalylsulfacetamide, ftalylsulfathiazol, succinylsulfathiazol, sulfaguanidine en sulfaloxinezuur.
- (12) Na hun aankomst in de officina, vallen de orale bereidingen op basis van tilidine die daarnaast een hoeveelheid naloxon bevatten, gelijk aan minstens 8% van de hoeveelheid tilidine (de twee hoeveelheden berekend als watervrije base), niet onder de toepassing van het K.B. van 31 december 1930.
De bedoelde bereidingen mogen slechts afgeleverd worden krachtens een geschreven en door een geneesheer, een dierenarts of een licentiaat in de tandheelkunde getekend en gedagtekend voorschrift.
- (13) Niet in de giftkast.
- (14) De verkoop in detail en de aflevering van alkylnitrieten, al dan niet in mengsels, is voorbehouden aan de officina-apotheker.
- (15) De aflevering voor oogheelkundig gebruik is steeds op voorschrift.
- (16) De aflevering van geneesmiddelen die tetrahydrocannabinolen bevatten (met uitzondering van dronabinol) is slechts toegestaan in klinische proeven voor volgende therapeutische indicaties:
- misselijkheid en malaise bij chemotherapie en radiotherapie
 - glaucoom
 - spasticiteit (multiple sclerose)
 - AIDS wasting syndroom
 - Chronische pijnklachten na het falen van andere pijnbehandelingen

2. SOMMIGE PSYCHOTROPE STOFFEN WAARVOOR EEN BIJZONDERE REGELING GELDT (K.B. van 22 januari 1998, art. 38 tot 40)

De volgende psychotrope stoffen worden afgeleverd op een medisch voorschrift dat volgens dezelfde regels opgesteld wordt als voor verdovende middelen. Ze worden bewaard in de vergiftkast en moeten bij aflevering ingeschreven worden in het register der verdovende middelen (zie hoofdstuk 5.). Een specifieke etikettering is niet vereist.

Teken **TR** in het Tarief der Farmaceutische Specialiteiten.

- BUPRENORFINE
- FENDIMETRAZINE
- FENTERMINE (*de aflevering is weliswaar verboden*)
- FENYLPROPANOLAMINE, als bereiding bestemd om de eetlust te remmen (*de aflevering is weliswaar verboden*)
- PEMOLINE
- PENTAZOCINE
- PROLINTAAN

3. GENEESMIDDELEN WAARVAN DE AFLEVERING AAN HET VOORSCHRIFT ONDERWORPEN IS

De stoffen waarvan sprake vallen onder de bepalingen van een van de volgende wetten of besluiten:

- **Wet van 25 maart 1964** die het voorschrift oplegt bij aflevering van een door de minister van Volksgezondheid geregistreerd geneesmiddel. Deze verplichting blijft in voege tot de opheffing ervan door de minister.
Art.6 laat aan de Koning toe regelen te stellen op de aflevering van geneesmiddelen en art.8 bepaalt dat de Minister van Volksgezondheid de aflevering van een geneesmiddel aan bepaalde voorwaarden onderwerpen mag.
- **Koninklijk Besluit van 9 juli 1973** stelt de anticonceptionele middelen aan de geneesmiddelen gelijk. De anticonceptionele middelen voor intra-uteriene of intracervicale toepassing mogen slechts op geneeskundig voorschrift afgeleverd worden.
- **Koninklijk Besluit van 31 december 1930** voorziet dat sommige mengsels voor oraal gebruik niet aan de bepalingen betreffende de verdovende stoffen onderworpen worden (zie verklarende nota's 6,7,8 en 12 van tabel 2).
- **Wet van 7 februari 1961** die de therapeutische bestanddelen van menselijke oorsprong aan het voorschrift onderwerpt (de lijst hiervan is vastgelegd door het K.B. van 28 juli 1964).
- **Koninklijk Besluit van 26 april 1989** dat de aflevering van de geneesmiddelen die benzodiazepines bevatten aan een geneeskundig voorschrift onderwerpt.

Deze stoffen zijn in tabel 3 opgenoemd met de teken van het Tarief der farmaceutische specialiteiten van APB.

- Teken **OR** wijst erop dat het afleveren aan het voorschrift onderworpen is; de bewaring is vrij en etikettering is niet vereist.
- Teken **RR** wijst erop dat het afleveren aan een voorschrift onderworpen is, maar dat dit voorschrift, behoudens uitdrukkelijk verbod van de voorschrijver, maximaal 5 maal hernieuwbaar is gedurende 6 maanden op schriftelijke, gedagtekende en door de patiënt getekende aanvraag. Bewaring is vrij en de etikettering is niet vereist.
- Teken **R** wijst erop dat het afleveren aan het voorschrift onderworpen is.

TABEL 3: GENEESMIDDELEN OP VOORSCHRIFT GEPLAATST DOOR K.B. OF M.B.

TEKEN	BENAMING (D.C.I.)
RR	ACETAZOLAMIDUM, MENSELIJK GEBRUIK (K.B. 27/12/1982)
OR	ACIDUM AMINOCAPROICUM (epsilon-)
OR	ACIDUM CANRENOICUM, MENSELIJK GEBRUIK
OR	ACIDUM CLOFIBRICUM
OR	ACIDUM CLORAZEPICUM (1)
RR	ACIDUM ETACRYNICUM, MENSELIJK GEBRUIK (K.B. 27/12/1982)
OR	AJMALINUM (RAUWOLFINUM)
OR	ALBUMINE, BEREID EN VERPAKT
OR	ALIMEMAZINUM, INWENDIG EN PEDIATRISCH GEBRUIK (7)
OR	ALPRAZOLAMUM (1)
RR	ALTIZIDUM, MENSELIJK GEBRUIK (K.B. 27/12/1982)
RR	AMILORIDUM, MENSELIJK GEBRUIK (K.B. 27/12/1982)
OR	ASIATICOSIDUM, INWENDIG GEBRUIK
RR	BENDROFLUMETHIAZIDUM, MENSELIJK GEBRUIK (K.B. 27/12/1982)
RR	BENZTHIAZIDUM, MENSELIJK GEBRUIK (K.B. 27/12/1982)
OR	BIPERIDENUM
OR	BROMAZEPAMUM (1)
OR	BROTIZOLAMUM (1)
OR	BROXALDINUM, INWENDIG GEBRUIK (2)
OR	BROXYQUINOLINUM, INWENDIG GEBRUIK (2)
RR	BUMETANIDUM, MENSELIJK GEBRUIK (K.B. 27/12/1982)
RR	BUTIZIDUM, MENSELIJK GEBRUIK (K.B. 27/12/1982)
OR	CAMAZEPAMUM (1)
OR	CHLORDIAZEPOXIDUM (1)
	CHLORFENETHOLUM (3)
OR	CHLOROQUINUM
OR	CHLORQUINALDOLUM, INWENDIG GEBRUIK (2)
OR	CHLORQUINOLUM, INWENDIG GEBRUIK (2)
RR	CHLORTALIDONUM, MENSELIJK GEBRUIK (K.B. 27/12/1982)
OR	CISAPRIDUM (9)
OR	CLIOQUINOLUM, INWENDIG GEBRUIK (2)
OR	CLOBAZAMUM (1)
RR	CLOFENAMIDUM, MENSELIJK GEBRUIK (K.B. 27/12/1982)
	CLOFENOTANUM (3)
OR	CLONAZEPAMUM (1)
RR	CLOPAMIDUM, MENSELIJK GEBRUIK (K.B. 27/12/1982)
OR	CLOTIAZEPAMUM (1)
OR	CLOXAZOLAMUM (1)
OR	COAGULATIE- en ANTI-HEMOFILIEFACTOREN, BEREID EN VERPAKT
R	CONTRACEPTIVA BESTEMD VOOR INTRA-UTERIENE OF -CERVICALE TOEPASSING
	CRUFOMATUM (3)
OR	CYCLIZINUM
RR	CYCLOPENTHIAZIDUM, MENSELIJK GEBRUIK (K.B. 27/12/1982)
XR	CYCLOPENTOLATUM VOOR OOGHEELKUNDIG GEBRUIK
OR	DEFEROXAMINUM
OR	DELORAZEPAMUM (1)
OR	DEXETIMIDUM
OR	DEXTROPROPOXYPHENUM, <150MG PER TOEDIENINGS-EENHEID, NIET GEASSOCIEERD MET PSYCHOTROPEN (zie ook: verboden en geschorste geneesmiddelen)
OR	DIAZEPAMUM (1)
RR	DICLOFENAMIDUM, MENSELIJK GEBRUIK (K.B. 27/12/1982)
OR	DIFENOXINUM, <=0.5 MG PER EENHEIDSDOSIS GEASSOCIEERD MET ATROPINE SULF.>= 5% HOEVEELHEID VAN DIFENOXINE (4)
OR	DIHYDROCODEINUM, INW. GEBRUIK (2) (M.B. 3/1/1977)

TABEL 3: GENEESMIDDELEN OP VOORSCHRIFT GEPLAATST DOOR K.B. OF M.B.

TEKEN	BENAMING (D.C.I.)
OR	DIIDOHYDROXYQUINOLEINUM, INW. GEBRUIK (2)
OR	DIPHENOXYLATUM, <=2.5MG PER EENHEIDSDOSIS GEASSOCIEERD MET TEN MINSTE 25MCG ATROPINE SULFAAT (4)
OR	DOXEFAZEPAMUM (1)
OR	DROPERIDOLUM
OR	ECOTHIOPATI IODIDUM
RR	EPITIZIDUM, MENSELIJK GEBRUIK (K.B. 27/12/1982)
OR	ESTAZOLAMUM (1)
OR	ETHIONAMIDUM
OR	ETHYLIS LOFLAZEPAS (1)
	FENCLOFOSUM (3)
	FENTHIONUM (3)
OR	FERRUM-DEXTRANUM COMPLEX, INSPUITBARE BEREIDINGEN
OR	FIBRINE, BEREID EN VERPAKT
OR	FIBRINOGEEN, BEREID EN VERPAKT
OR	FLUANISONUM
OR	FLURAZEPAMUM (1)
RR	FUROSEMIDUM, MENSELIJK GEBRUIK (K.B. 27/12/1982)
OR	GAMMAGLOBULINEN, BEREID EN VERPAKT
OR	HALAZEPAMUM (1)
OR	HALOPERIDOLUM
OR	HEXAPROPYMATUM
RR	HYDROCHLOROTHIAZIDUM, MENSELIJK GEBRUIK (K.B. 27/12/1982)
OR	HYDROXYCHLOROQUINUM
OR	IDOXURIDINUM
OR	IJZERPREPARATEN voor menselijk gebruik aangewezen voor ferriprievie anemie
OR	IMMUUNGLOBULINEN, BEREID EN VERPAKT
RR	INDAPAMIDUM, MENSELIJK GEBRUIK (K.B. 27/12/1982)
OR	ISOAMINILUM, INWENDIG GEBRUIK (2) (M.B. 3/1/1977)
OR	ISOPRENALINUM, IN BEREIDINGEN VOOR INHALATIE
OR	KETAZOLAMUM (1)
	LINDANUM (3) (6) (8)
OR	LITHIUM, geneesmiddelen op basis van-
OR	LOPRAZOLAMUM (1)
OR	LORAZEPAMUM (1)
OR	LORMETAZEPAMUM (1)
RR	MEBUTIZIDUM, MENSELIJK GEBRUIK (K.B. 27/12/1982)
OR	MEDAZEPAMUM (1)
RR	MEFRUSIDUM, MENSELIJK GEBRUIK (K.B. 27/12/1982)
OR	MENISPERMUM COCCULUS, fructus
OR	MENSELIJKE PLACENTA, AMNIOS OF EMBRYON. MENSENWEEFSELS, BEREIDINGEN
OR	MEQUITAZINUM, INWENDIG EN PEDIATRISCH GEBRUIK (7)
OR	METACLAZEPAMUM (1)
RR	METAMIZOLUM EN ZOUTEN, IN BEREIDINGEN WAARIN ZE GEASSOCIEERD ZIJN UITSLUITEND MET SPASMOLYTICA (K.B. 26 /6/1987)
OR	METFORMINUM
RR	METHOXYPSORALENUM (METHOXSALENUM), MENSELIJK GEBRUIK (K.B. 26 /6/1987)
RR	METHYLCLOTHIAZIDUM, MENSELIJK GEBRUIK (K.B. 27/12/1982)
OR	METHYL-5 BROMO-7 OXINUM, INW. GEBRUIK (2)
OR	METHYPRYLONUM, INWENDIG GEBRUIK (2) (M.B. 3/1/1977)
RR	METOLAZONUM, MENSELIJK GEBRUIK (K.B. 27/12/1982)
	METRIFONATUM (3)
OR	MIDAZOLAMUM (1)
OR	NITRAZEPAMUM (1)
OR	NORDAZEPAMUM (1)

TABEL 3: GENEESMIDDELEN OP VOORSCHRIFT GEPLAATST DOOR K.B. OF M.B.

TEKEN	BENAMING (D.C.I.)
OR	ORPHENADRINUM
OR	OXAZEPAMUM (1)
OR	OXAZOLAMUM (1)
OR	OXOMEMAZINUM, INWENDIG EN PEDIATRISCH GEBRUIK (7)
OR	PARATHIAZINUM, INWENDIG EN PEDIATRISCH GEBRUIK (7) (zie ook lijst 4)
	PARATHION (3)
XR	PHENYLEPHRINUM VOOR OOGHEELKUNDIG GEBRUIK
OR	PINAZEPAMUM (1)
OR	PIPAMPERONUM
RR	POLYTHIAZIDUM, MENSELIJK GEBRUIK (K.B. 27/12/1982)
OR	PRAZEPAMUM (1)
OR	PROCYCLIDINUM
OR	PROMETHAZINUM, INWENDIG EN PEDIATRISCH GEBRUIK (7)
OR	PYRITHYLDIONUM, INWENDIG GEBRUIK (2) (M.B. 3/1/1977)
OR	QUAZEPAMUM (1)
RR	QUINETHAZONUM, MENSELIJK GEBRUIK (K.B. 27/12/1982)
OR	RETINOL, voor inwendig gebruik en meer dan 10000 E. per eenheidsdosis
OR	RODE BLOEDLICHAAMPJES, IN PASTA OF ZALFVORM EN SOORTGEL. BEREIDINGEN
XR	SELENII SULFIDUM, BESTEMD VOOR DE OGEN
OR	SPIRONOLACTONUM, MENSELIJK GEBRUIK
OR	SULFAMIDEN, HYPOGLYKEMIERENDE
RR	TECLOTHIAZIDUM, MENSELIJK GEBRUIK (K.B. 27/12/1982)
OR	TEMAZEPAMUM (1)
OR	TETRAZEPAMUM (1)
OR	THROMBINE, BEREID EN VERPAKT
OR	TILIDINUM, PERORALE BEREIDINGEN GEASSOCIEERD MET NALOXONE \geq 8% VAN DE HOEVEELHEID VAN TILIDINE
OR	TOFISOPAMUM (1)
RR	TRIAMTERENUM, MENSELIJK GEBRUIK (K.B. 27/12/1982)
OR	TRIAZOLAMUM (1)
OR	TRIFLUPERIDOLUM
OR	TRIHENXYPHENIDYLUMLUM, INWENDIG GEBRUIK (2) (M.B. 3/1/1977)
RR	TRIOXYSALENUM, MENSELIJK GEBRUIK (K.B. 26 /6/1987)
OR	TRIPARANOLUM
XR	TROPICAMIDUM VOOR OOGHEELKUNDIG GEBRUIK
OR	TRYPTOPHANUM, MENSELIJK EN INWENDIG GEBRUIK
OR	WARFARINUM NATRICUM
RR	XIPAMIDUM, MENSELIJK GEBRUIK (K.B. 27/12/1982)

OPMERKINGEN

- (1) Alseek hun zouten, esters zouten van esters.
- (2) Alseek hun zouten, esters en ethers en de zouten van esters en ethers.
- (3) Geneesmiddelen die deze stof of een zout ervan bevatten zijn onderworpen aan een medisch voorschrift. Zij moeten worden afgeleverd in stevige, waterdichte, behoorlijk gesloten recipiënten waarop een etiket nr. 1 is aangebracht.
In geval van vloeibare geneesmiddelen moeten de recipiënten onbreekbaar zijn. Wanneer deze geneesmiddelen voor uitwendig gebruik bestemd zijn, moeten deze recipiënten geelbruin zijn gekleurd, een regelmatige achthoekige vorm hebben en een opschrift in uitkomende letters "uitwendig gebruik – usage externe" dragen.
- (4) Mag slechts afgeleverd worden krachtens een voorschrift van een geneesheer of een dierenarts.
- (6) De geneesmiddelen tegen pediculose die ten hoogste 1 g linaan, met een gehalte van max. 1%, bevatten, zijn niet aan een voorschrift onderworpen.
- (7) De aflevering van geneesmiddelen bevattende antihistaminica van het fenothiazinetype bestemd voor inwendig gebruik bij **kinderen** is onder medisch voorschrift. De verpakking, het vat en de bijsluiters van deze geneesmiddelen moeten de volgende melding dragen: "Het is afgeraden dit geneesmiddel toe te

- dienen aan kinderen minder dan een jaar oud zonder medisch advies." (K.B. van 21/05/1991).
- (8) Lindaan is enkel nog toegelaten voor diergeneeskundig gebruik.
- (9) Mag enkel voorgeschreven worden door een pediater, gastro-enteroloog of endocrinoloog verbonden aan een ziekenhuis. De patiënt moet door de specialist ingeschreven worden in het Prepulsid Patient Access Program (PPAP). Enkel de hospitaalapotheker mag afleveren.

4. VERBODEN EN GESCHORSTE GENEESMIDDELEN

De aflevering van de geneesmiddelen bevattende een van de volgende stoffen is verboden of geschorst door K.B., M.B. of wet:

	Datum van inwerkingtreding
ALATROFLOXACINE (17)	
ASPIDOSPERMA SUBINCANUM (zie PAU PEREIRA)	
ASPIDOSPERMA PARVIFOLIUM (zie PAU PEREIRA)	
AMFEPRAMON (Wet 29 december 2009, art.22) (25)	27 oktober 2001
MENSELIJK ALBUMINE, placentaire oorsprong (M.B. 7 maart 1995) (8)	5 mei 2000
ARISTOLOCHIA sp, humaan gebruik (K.B. 24 juni 2000)	5 mei 2000
ARISTOLOCHIA sp, diergeneeskundig gebruik (K.B. van 29 november 1995, gewijzigd door K.B. 24 augustus 2001) (21)	2 oktober 2001
BENZATHINE BENZYL PENICILLINE (23)	
BORAGO OFFICINALIS, menselijk en inwendig gebruik (K.B. 24 juni 2000) (2)	5 mei 2000
BROMOFORM (K.B. 20 december 2000)	22 november 2000
CATHINE (zie NORPSEUDOEFEDRINE)	
CHLOORAMFENICOL (K.B. van 29 november 1995) (16)	23 januari 1996
CHLOORAMFENICOL HEMISUCCINAAT VAN ROLITETRACYCLINE, HUMAAN GEBRUIK (K.B. 17 oktober 1980)	28 december 1980
CHLOORAMFENICOL - TETRACYCLINEN, ASSOCIATIES VOOR HUMAAN GEBRUIK (K.B. 17 oktober 1980)	28 december 1980
CHLOORPROMAZINE (K.B. van 29 november 1995, gewijzigd door K.B. 24 augustus 2001) (16)	2 oktober 2001
CHLOROFORM, IN DIERGENEESKUNDIG GEBRUIK (K.B. van 29 november 1995, gewijzigd door K.B. 24 augustus 2001) (16)	2 oktober 2001
CHLOROFORM, INWENDIG HUMAAN GEBRUIK (K.B. 2 februari 1983)	20 maart 1983
CLOBENZOREX (Wet 29 december 2009, art.22) (25)	27 oktober 2001
COLCHICINE (K.B. van 29 november 1995, gewijzigd door K.B. 24 augustus 2001) (16)	2 oktober 2001
DAPSON (K.B. van 29 november 1995) (16)	23 januari 1996
FLURAMINE (K.B. 11 juli 2001, gewijzigd door K.B. 4 maart 2002) (5)	20 augustus 2001
DEXTROPROPOXYFEEN voor humaan gebruik (Beslissing Administrateur – Generaal van het FAGG)	Brief 28 juni 2011 (B.S. 20 juli 2011)
DIETHYLPROPION (zie AMFEPRAMON)	
DIMETRIDAZOL (K.B. van 29 november 1995) (16)	23 januari 1996
EFEDRINE, geneesmiddelen voor menselijk gebruik zijn verboden, behalve wanneer ze bestemd zijn voor parenteraal of intranasaal gebruik (K.B. 17 september 2005, K.B. 22 april 2010)	20 april 2006
EUPATORIUM CANNABINUM, menselijk en inwendig gebruik (K.B. 24 juni 2000) (2)	5 mei 2000
FENBUTRAZAAT (Wet 29 december 2009, art.22) (25)	27 oktober 2001
FENDIMETRAZINE (Wet 29 december 2009, art.22) (25)	27 oktober 2001
FENFLURAMINE (K.B. 11 juli 2001, gewijzigd door K.B. 4 maart 2002) (5)	20 augustus 2001
FENMETRAZINE (Wet 29 december 2009, art.22) (25)	27 oktober 2001
FENPROPOREX (Wet 29 december 2009, art.22) (25)	27 oktober 2001
FENTERMINE (Wet 29 december 2009, art.22) (25)	27 oktober 2001
FENYLPROPANOLAMINE (22)	28 januari 2008
FLUNITRAZEPAM, MET EEN EENHEIDSDOSIS HOGER DAN 1 MG (K.B. 20 december 2000)	23 november 2000
GEISSOSPERMUM VELLOSI (zie PAU PEREIRA)	
GEISSOSPERMUM LAEVE (zie PAU PEREIRA)	
GLAFENINUM (K.B. 31 januari 1995)	1 januari 1995
KOMBUCHA (K.B. 20 februari 2003)	30 maart 2003

	Datum van inwerkingtreding
LINDAAN VOOR MENSELIJK GEBRUIK (K.B. 22 december 1997)	17 april 1998
MAZINDOL (Wet 29 december 2009, art.22) (25)	27 oktober 2001
MEFENOREX (Wet 29 december 2009, art.22) (25)	27 oktober 2001
METRONIDAZOL (K.B. van 29 november 1995, gewijzigd door K.B. 24 augustus 2001) (16).....	2 oktober 2001
MONOCHLOORAZIJNZUUR (K.B. 10 mei 2006)	2 juni 2006
NITROFURANEN, inbegrepen FURAZOLIDON (K.B. van 29 november 1995) (16)	23 januari 1996
NOREFEDRINE (zie FENYLPROPANOLAMINE)	
NORPSEUDOEFEDRINE (Wet 29 december 2009, art.22) (25)	27 oktober 2001
OXELADINE (9)	
OXYFENISATINE, UITGEZONDERD DE EX TEMPORE MAGISTRALE BEREIDING OP VOORSCHRIFT (K.B. 14 januari 1981)	17 februari 1982
PAU PEREIRA (PAO PEREIRA) (24)	10 augustus 2007
PETASITES OFFICINALIS, menselijk en inwendig gebruik (K.B. 24 juni 2000) (2).....	5 mei 2000
PLATICYAMUS REGNELLII (zie PAU PEREIRA)	
PROPYLHEXEDRINE (Wet 29 december 2009, art.22) (25)	27 oktober 2001
REMOXIPRIDE (K.B. 31 januari 2001)	1 februari 2001
RONIDAZOL (K.B. van 29 november 1995) (16)	23 januari 1996
SENECIO JACOBAEA, menselijk en inwendig gebruik (K.B. 24 juni 2000) (2)	5 mei 2000
SENECIO VULGARIS, menselijk en inwendig gebruik (K.B. 24 juni 2000) (2)	5 mei 2000
STEPHANIA TETRANDRA, in poeder- of een andere galenische vorm (K.B. 24 juni 2000, gewijzigd door K.B. 28 november 2000).....	29 oktober 2000
STILBENEN, STILBEENDERIVATEN IN DIERGENEESKUNDE (K.B. 7 april 1988)	11 juni 1988
SYMPHYTUM OFFICINALE, menselijk en inwendig gebruik (K.B. 24 juni 2000) (2).....	5 mei 2000
TESTOSTERON (K.B. van 26 oktober 2011), preparaten voor cutaan humaan gebruik met meer dan 2,5% testosteron	23 januari 2012
TEUCRIUM CHAMAEDRYS, GENEESMIDDELEN MET (K.B. 10 augustus 2001).....	1 augustus 2001
THALIDOMIDE (K.B. 13 februari 2005) (1)	1 juli 2005
THYREOSTATICA IN DE DIERGENEESKUNDE (K.B. 7 april 1988).....	11 juni 1988
TIENILINEZUUR (3)	
TRANLYCYPROMINE (K.B. 25 mei 1965).....	21 juli 1965
TROVAFLOXACINE (17)	
TUSSILAGO FARFARA, menselijk en inwendig gebruik (K.B. 24 juni 2000) (2)	5 mei 2000
VACCIN TEGEN BOF, STAM URABE AM9 (6)	
VALNEMULINE (20)	
XENAZOINEZUUR (15 december 1967)	1 maart 1968

OPMERKINGEN:

- (1) Het Koninklijk Besluit van 13 februari 2005 (BS van 11 maart 2005) reglementeert de invoer, het afstaan en het afleveren van thalidomidehoudende geneesmiddelen. Deze zijn verboden, behalve in het kader van de toepassing van een **risicobeheersprogramma**. Meer informatie vindt u [hier](#).
- (2) Niet voor homeopathische geneesmiddelen in een dilutie groter dan D6.
- (3) Voor een periode van één jaar* vanaf 20/03/1984.
- (5) Behalve voor magistrale bereidingen voor de behandeling van refractaire epilepsie door de ziekenhuisapotheker in het kader van klinische proeven (K.B. van 4 maart 2002).
- (6) Voor een periode van één jaar* tot 13/01/95.
- (8) Voor een periode van één jaar* vanaf 14/12/94.
- (9) Voor een periode van één jaar* vanaf 17/04/96.
- (16) Aflevering enkel verboden in diergeneeskundig gebruik indien bestemd voor voedselproducerende dieren.
- (17) Voor een periode van één jaar* vanaf 10/07/2000.
- (20) Voor een periode van één jaar* vanaf 5/12/2000.
- (21) Verboden in diergeneeskundig gebruik indien bestemd voor voedselproducerende dieren.
- (22) Verboden vanaf 28 januari 2008 (K.B. 20 december 2007, B.S. 28 januari 2008), behalve voor de **specialiteiten** voor diergeneeskundig gebruik waarvoor een vergunning voor het in de handel brengen werd verleend.
- (23) Aflevering enkel verboden in diergeneeskundig gebruik indien bestemd voor voedselproducerende dieren

(M.B. van 24 juni 2005) voor een periode van twee jaar* tot 22 mei 2007.

(24) Voor een periode van twee jaar vanaf 10 augustus 2007.

(25) Gedurende de periode van 5 oktober 2009 tot 7 januari 2010 was de toepassing van de wet onderbroken.

* Deze periode kan door nieuwe besluiten verlengd worden of verlengd zijn.

5. AFLEVERING VAN DIERGENEESMIDDELEN

De reglementering in verband met de aflevering van geneesmiddelen bestemd voor dieren ligt vervat in diverse teksten. Tot de belangrijkste behoren:

- de [Wet op de Geneesmiddelen van 25 maart 1964](#) (grondig gewijzigd door de wet van 1 mei 2006) (hierna: Geneesmiddelenwet),
- het [Koninklijk besluit van 14 december 2006](#) betreffende geneesmiddelen voor menselijk en diergeneeskundig gebruik,
- het [Koninklijk besluit van 23 mei 2000](#) houdende bijzondere bepalingen inzake het verwerven, het in depot houden, het voorschrijven, het verschaffen en het toedienen van geneesmiddelen bestemd voor dieren door de dierenarts en inzake het bezit en het toedienen van geneesmiddelen bestemd voor dieren door de verantwoordelijke voor de dieren,
- het Koninklijk besluit van 21 januari 2009 houdende onderrichtingen voor de apothekers.

Nutsdieren en gezelschapsdieren

In de wetgeving maakt men onderscheid tussen nutsdieren en gezelschapsdieren.

Aangezien de reglementering de termen "nutsdieren", "dieren die bestemd zijn voor de productie van levensmiddelen" of "dieren waarvan het vlees of de producten bestemd zijn voor menselijke consumptie" niet nader omschrijft, moeten bij nadere analyse van de wetgeving inzake eetwaren, al de dieren die als nutsdier in aanmerking komen, ook als nutsdier beschouwd worden, zelfs al beschouwt de eigenaar het niet zo op dat moment. Zo zouden bijvoorbeeld aquariumvissen en reisduiven uiteindelijk ook nutsdieren zijn...¹

Eenzijds zijn er dieren die altijd als nutsdier (slachtdier) worden gekwalificeerd zoals runderen, varkens en schapen. Anderzijds zijn er dieren die steeds als gezelschapsdieren beschouwd worden: honden, katten, cavia's, hamsters, kooi- en volièrevogels. In elke categorie zijn er bovendien dieren die hetzij als nutsdier, hetzij als gezelschapsdier beschouwd worden in functie van het doel waartoe ze gehouden worden: paarden (paarden worden beschouwd als nutsdieren, tenzij verklaard is dat het dier niet bedoeld is als slachtdier voor menselijk gebruik, KB van 14 december 2006, art. 230.), konijnen, nertsen, kippen, kalkoenen, eenden, ganzen, duiven, bijen, vissen in kwekerijen, ja zelfs wijngaardslakken.

Levering aan dierenartsen

In het distributiesysteem van diergeneesmiddelen zijn ingrijpende wijzigingen aangebracht door het bovenvermelde KB van 14 december 2006.

Er is nu sprake van vergunde groothandelaars-verdelers van diergeneesmiddelen. Apothekers zijn verplicht zich bij deze groothandelaars te bevoorraden.

Het is aan de dierenartsen toegelaten een geneesmiddelendepot te houden en van daaruit geneesmiddelen te leveren voor de dieren die bij hen in behandeling zijn.

De dierenarts moet de diergeneesmiddelen in dit depot bestellen bij een groothandelaar-verdeler in diergeneesmiddelen of in een voor het publiek opgestelde apotheek. De slaap- en verdovende middelen mogen echter uitsluitend aangeschaft worden bij een apotheker van de provincie (art. 22 van het K.B. van 31 december 1930 inzake slaap- en verdovende middelen).

De bestelling gebeurt met een ondertekende en gedagtekende bestelbon in twee exemplaren waarop volgende gegevens moeten gedrukt staan (KB 23 mei 2000, art. 3 §4):

- de naam en voornaam van de dierenarts-depouhouder en het adres van het depot waaruit de dierenarts zich bevoorraadt;
- een volgnummer (achtereenvolgens samengesteld uit het identificatienummer van het depot en een volgnummer). Het volgnummer is voorafgegaan door de twee laatste cijfers van het jaar waarin het document wordt gedrukt).

De apotheker die de bestelbons uitvoert, overhandigt één exemplaar aan de bestemming, leveringsbon genoemd, na de uitvoering erop bevestigd te hebben. Hij nummert het tweede exemplaar in chronologische volgorde.

Alle geneesmiddelen die zich in het depot van de dierenarts bevinden, moeten verantwoord worden door een bestelbon waarvan de uitvoering door de apotheker tegengetekend en gedagtekend wordt.

¹ Folia Veterinaria 2003; 3(3): 11 - 16

De bestelbons kunnen vervangen worden door een elektronisch systeem dat dezelfde gegevens bevat en waarvan het aflezen eenvoudig en onmiddellijk kan gebeuren.

De apotheker vermeldt zijn identiteit op de buitenverpakking, of indien dit niet mogelijk is op de primaire verpakking van elk geneesmiddel.

De apotheker die dierenartsen bevoorraadt die zelf geneesmiddelen verschaffen, bewaart de geneesmiddelen voor diergeneeskundig gebruik op afgescheiden wijze

De apotheker die dierenartsen bevoorraadt die zelf geneesmiddelen voor diergeneeskundig gebruik of, in voorkomend geval, voor menselijk gebruik verschaffen, moet het FAGG daarvan bij aangetekende zending op de hoogte brengen, verzonden vóór de eerste levering. (KB 21 januari 2009, art. 45).

Het cascadesysteem

Het voorschrijven van diergeneesmiddelen gebeurt met inachtneming van het cascadesysteem zoals bepaald in artikel 230 en 231 van het bovenvermelde KB van 14 december 2006.

In de eerste plaats mogen slechts diergeneesmiddelen toegediend worden waarvoor een Europese vergunning bestaat die ook in België geldt of die in België geregistreerd zijn. De dierenarts dient voor een bepaalde indicatie bij een bepaalde diersoort die geneesmiddelen voor te schrijven die voor diezelfde indicatie en bij diezelfde diersoort zijn geregistreerd.

Nochtans zijn er voldoende gevallen waar de toepassing van deze regel niet mogelijk is door een gebrek op de markt van aangepaste geneesmiddelen. In die gevallen mag de dierenarts, onder eigen verantwoordelijkheid, en om onaanvaardbaar lijden van het dier te vermijden, een dier of een klein aantal dieren in deze volgorde behandelen met:

1. een geneesmiddel voor diergeneeskundig gebruik dat in België geregistreerd is of een Europese vergunning heeft voor toediening aan een andere diersoort of voor een andere aandoening bij dezelfde diersoort.
2. indien dit geneesmiddel niet bestaat,
 - 2.1. hetzij een geneesmiddel voor menselijk gebruik waarvoor een Europese vergunning bestaat of dat in België geregistreerd is,
 - 2.2. hetzij een geneesmiddel voor diergeneeskundig gebruik dat vergund is in een andere Lidstaat voor dezelfde of een andere diersoort, voor de betrokken aandoening of voor een andere aandoening**OPGELET:** in de gevallen 2.1 en 2.2 moet de apotheker driemaandelijks aan het FAGG een overzicht toezenden van de geleverde hoeveelheden van deze geneesmiddelen en dit per dierenarts aan wie geleverd werd (KB 21 januari 2009, art. 46).
3. uiteindelijk, wanneer al de voorgaande gevallen geen mogelijkheid bieden, een geneesmiddel op voorschrift van de dierenarts dat ex-tempore in de officina bereid wordt (= *magistrale bereiding*). **Dit geneesmiddel mag, wanneer het toegediend wordt aan dieren bestemd voor de productie van levensmiddelen, alleen farmacologisch actieve substanties bevatten die opgenomen zijn in [bijlagen I, II of III van de verordening EEG 2377/90](#).** In dat geval stelt de dierenarts een passende wachttijd vast. Zo de wachttijd voor de betrokken diersoort niet is aangegeven mag de wachttijd niet minder bedragen dan: 7 dagen voor eieren, 7 dagen voor melk, 28 dagen voor vlees van pluimvee en van zoogdieren, met inbegrip van vet en afval en 500 graaddagen voor visvlees. De dierenarts mag, voor alle duidelijkheid, geen bereidingen vervaardigen en (af)leveren aan de eigenaar van het dier. Dit kan alleen via de apotheek.

De reglementering is dus strenger en beperkender dan in de humane geneeskunde. Het cascadesysteem moet de dierenarts toelaten bij gebrek aan bepaalde geneesmiddelen én om onaanvaardbaar lijden te voorkomen, bepaalde behandelingen in te stellen of aan te passen.

Opmerkingen:

1. De dierenarts dient dus voor een bepaalde indicatie bij een bepaalde diersoort die geneesmiddelen voor te schrijven die voor diezelfde indicatie en bij diezelfde diersoort zijn geregistreerd. Wanneer dit niet mogelijk is mag hij onder eigen verantwoordelijkheid voor een dier of een klein aantal dieren volgens het cascadesysteem andere geneesmiddelen voorschrijven. De verantwoordelijkheid voor het respecteren van de cascade wordt dus volgens het KB van 14 december 2006 bij de dierenarts gelegd. Het **verantwoord afleveren** van voorgeschreven geneesmiddelen behoort evenwel tot de kerntaken van de apotheker (KB nr 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de gezondheidsberoepen, art. 4 § 2bis). **Daarom zal hij/zij zich in elk geval bij de dierenarts informeren over de keuze van het**

voorgeschreven geneesmiddel wanneer er twijfel zou bestaan over het respecteren van de cascade.

2. Indien men via de cascade uitkomt op een specialiteit waarvan de sterkte niet aangepast is aan het dier waarvoor het bestemd is, rijst soms ook de vraag of deze specialiteit op voorschrift van de dierenarts mag worden verwerkt in een magistrale bereiding. Volgens het FAGG is dit toegelaten omdat dit moet gezien worden als een aanpassing van de dosissen.
3. De apotheker mag bij aflevering volgens het cascadesysteem van een *humaan geneesmiddel bestemd voor een dier* de bijzondere wetgeving die eventueel op deze specialiteit van toepassing is niet uit het oog verliezen. In het geval van cisapride (Prepulsid[®]) bijvoorbeeld, beperken de artikelen 2 en 3 van het [KB van 27 december 2004](#) houdende regeling van het voorschrijven en het afleveren van cisapridehoudende geneesmiddelen de groep van artsen die cisapride mag voorschrijven tot de geneesheer-specialisten in de gastro-enterologie, interne geneeskunde of pediatrie en die verbonden zijn aan een ziekenhuis. Een veearts behoort niet tot deze groep van artsen en dus mag een dergelijk voorschrift niet worden uitgevoerd.
4. Diergeneesmiddelen mogen ingevoerd worden, voor zover ze vergund zijn in een andere Lidstaat en voldaan is aan alle bepalingen van het cascadesysteem. Er mag dus geen alternatief beschikbaar zijn in België voor de betrokken diersoort of aandoening; het moet een behandeling betreffen om onaanvaardbaar lijden te vermijden en moet dus een uitzonderlijke situatie uitmaken. Importeren om economische of praktische motieven mag niet.

De veterinaire voorschriften (KB van 23 mei 2000, KB van 21 januari 2009)

Wanneer de dierenarts een voorschrift voor een geneesmiddel opstelt, bestemd om door de apotheker uitgevoerd te worden (de dierenarts kan immers ook zelf geneesmiddelen afleveren!), moet hij gebruik maken van opgelegde formulieren.

Er bestaan **twee modellen**, al naargelang het geneesmiddel bestemd is voor nutsdieren of niet.

In het geval van **voedselproducerende dieren** moet het voorschrift aan volgende voorwaarden voldoen:

- Het voorschrift bestaat uit drie luiken met verschillende kleur:
 - het eerste luik, met **witte kleur**, is het origineel en is bestemd voor de apotheker die het voorschrift uitvoert
 - het tweede luik, met **gele kleur**, is bestemd voor de verantwoordelijke van de dieren
 - het derde luik, met **roze kleur**, moet worden bewaard door de dierenarts.

De verantwoordelijke of zijn afgevaardigde overhandigt het eerste en tweede luik aan de apotheker en neemt het door de apotheker ondertekende en gedagtekende tweede luik in ontvangst na te hebben getekend voor ontvangst. Hij vermeldt leesbaar zijn naam en voornaam naast zijn handtekening.

- Op het voorschrift worden volgende gegevens voorgedrukt:
 1. naam, voornaam en beroeps- of privé adres van de dierenarts
 2. een volgnummer samengesteld uit: het cijfer 0 voor de dierenartsen van de Nederlandstalige Orde en het cijfer 1 voor de dierenartsen van de Franstalige Orde, gevolgd door het inschrijvingsnummer bij de Orde der Dierenartsen en
 3. tenslotte een doorlopende nummering bestaande uit zes cijfers.
- Bij het opstellen van een voorschrift worden volgende elementen vermeld:
 1. datum van het opmaken van het voorschrift;
 2. naam en adres van de verantwoordelijke en, in voorkomend geval, het adres van het beslag waar het dier of de groep dieren gehouden worden waarvoor de geneesmiddelen bestemd zijn;
 3. de identificatie van het dier of, in voorkomend geval, van de groep en het aantal dieren waarvoor de geneesmiddelen worden voorgeschreven;
 4. de precieze benaming en de hoeveelheid van ieder geneesmiddel;
 5. de behandelde aandoening of aandoeningen;
 6. de aanwijzingen voor het gebruik van ieder geneesmiddel met vermelding van de dosering en de posologie, de duur van de behandeling en, in voorkomend geval, de wachttijd of de wachttijden die moeten in acht genomen worden alvorens de producten van het behandelde dier of, in voorkomend geval, van de groep dieren voor consumptie mogen geleverd worden;
 7. de geldigheidsduur van het voorschrift;
 8. handtekening van de dierenarts

De verantwoordelijke van het dier of de dieren of zijn afgevaardigde tekent op eerste luik voor ontvangst en vermeldt leesbaar zijn naam en voornaam naast zijn handtekening.

De apotheker tekent het witte en gele luik en vermeldt op beide luiken de naam van de titularis(sen), het adres van de apotheek, de datum van uitvoering en het (de) lotnummer(s).

In het geval van een voorschrift voor **niet-voedselproducerende dieren** kan de dierenarts het voorschrift met drie luiken vervangen door een voorschrift met twee luiken: een groen (origineel) bestemd voor de apotheker die het uitvoert en een blauw, dat bewaard wordt door de dierenarts. Bij deze voorschriften zijn de vermelding van identificatie van het dier en de behandelde aandoening facultatief. Bij de aflevering moet de verantwoordelijke van de dieren het voorschrift aftekenen met vermelding van zijn naam en adres.

Ook hier tekent de verantwoordelijke van het dier of de dieren of zijn afgevaardigde op eerste luik voor ontvangst en vermeldt leesbaar zijn naam en voornaam naast zijn handtekening.

De apotheker tekent beide exemplaren en vermeldt op beide luiken de naam van de titularis(sen), het adres van de apotheek, de datum van uitvoering en het (de) lotnummer(s).

De geldigheidsduur van het voorschrift voor voedselproducerende dieren mag de **vijftien dagen** niet overschrijden.

De geldigheidsduur van het voorschrift voor **niet-voedselproducerende dieren** mag de de geldigheidsduur van **6 maanden** niet overschrijden.

Uitgestelde aflevering is mogelijk in zoverre echter de bovenvermelde geldigheidsduur niet overschreden wordt.

De modellen van registers, voorschriften en van het toedienings- en verschaffingsdocument zijn verschenen in het [KB van 19 december 2002](#) (Belgisch Staatsblad van 3 februari 2003).

Wanneer het diergeneesmiddel, of in voorkomend geval het geneesmiddel voor menselijk gebruik, rechtstreeks aan de verantwoordelijke voor de dieren afgeleverd wordt, moet de apotheker op de buitenverpakking, of indien dit niet mogelijk is, op de primaire verpakking, volgende gegevens vermelden (KB van 21 januari 2009, art. 44):

- de naam van de apotheker(s)-titularis(sen)
- het adres van de apotheek
- in voorkomend geval het volgnummer van het voorschrift

De apotheker vermeldt op het etiket de wachttijd bepaald door de voorschrijvende dierenarts.²

Invoer van diergeneesmiddelen

Zoals hoger vermeld kunnen vergunde diergeneesmiddelen uit een andere Lidstaat ingevoerd worden in het kader van het cascadesysteem wanneer aan alle voorwaarden hiervan voldaan is (zie hierboven "Het cascadesysteem"). De apotheker kan deze diergeneesmiddelen invoeren op vertoon van een medisch voorschrift (of bestelbon) gedateerd en ondertekend door de dierenarts. De bestelling gebeurt via de klassieke groothandelaar-verdeler.

De invoer van humane specialiteiten op voorschrift van een dierenarts is niet toegelaten!

Het invoeren van immunologische geneesmiddelen uit derde landen is toegelaten wanneer de minister van Volksgezondheid toelating gegeven heeft wegens ernstige epidemische ziekten. Termijnen van aflevering en modaliteiten worden hierbij ook door de Minister bepaald.

Fenylpropanolamine

Zoals reeds aangegeven in hoofdstuk 4, is de aflevering van specialiteiten en bereidingen op basis van fenylpropanolamine of een van zijn afgeleiden vanaf 28 januari 2008 verboden (K.B. 20 december 2007, B.S. 28 januari 2008), **met uitzondering van de specialiteiten voor diergeneeskundig gebruik** waarvoor een vergunning voor het in de handel brengen werd verleend overeenkomstig artikel 6, § 1, eerste lid, van de wet van 25 maart 1964 op de geneesmiddelen. In de praktijk slaat dit nu op de specialiteit Propalin® (Vetoquinol) voor de behandeling van urine-incontinentie bij teven. Een magistrale bereiding op basis van fenylpropanolamine voor diergeneeskundig gebruik mag dus niet worden afgeleverd.

² Wij herinneren er aan dat volgens art. 15 van het KB van 21 januari 2009 (etikettering), de apotheker op de verpakking van elk geneesmiddel voor menselijk of diergeneeskundig gebruik, of elk medisch hulpmiddel dat hij aflevert, de volgende gegevens moet vermelden:

- de wijze van inname, bewaring en gebruik
- het adres van de apotheek en het telefoonnummer en/of het e-mail adres, en in voorkomend geval de naam van de apotheek
- de naam en voornaam van de apotheker(s)-titularis(sen)

De motivatie van het verbod berust op de toxiciteit van het geneesmiddel als eetlustremmer, onder meer het mogelijk optreden van hersenbloedingen.

© 2012 Centrum voor Farmaceutische Informatie APB